

— Σᾶς όρκιζιμαι ότι θὰ σᾶς δεχθῇ!.. έγγυῶμαί ἐγώ αὐτός.

— Πῶς νὰ τολμήσω νὰ παρουσιασθῶ ἐνώπιον αὐτοῦ;

— Θέλετε νὰ σᾶς ρυνοδεύσω;

— "Ω!.. πόσον θὰ σᾶς πύγνωμόνουν!..

"Ο Σανδρέν λαβῶν τὸν πῖλον του ἀπὸ τῆς ἔδρας ἐφ' ἡς εἶχεν ἀποθέσει αὐτὸν εἰσελθών, εἶπεν.

— "Ἄγωμεν!

"Ἐξελθόντες εἰς τὸ λιθόστρωτον τῆς ὁδοῦ, εὗρον ἀγροφαῖον ὅχημα, τοῦ ὄποιου ἐπέβινσαν διευθυνόμενοι εἰς τὴν ὁδὸν Δισδών, καὶ διερχόμενοι διὰ τῶν κεντρικωτάτων συνοικιῶν. Ὁτε ἔθασαν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ὄμονοίας, περιέπεσον εἰς λαβυρινθώδην συνωστισμὸν ἀνθρωπίνων ὄμάδων, ἐπιστρέφοντο δὲ τὸ Δάσος τῆς Βουλόνης, ἐπειδὴ δὲ ἡ Λουίζα, ἐκλινεῖ τὴν κεφαλὴν ἀπεροφοῦμένη ὑπὸ τῶν βαθέων αὐτῆς λογισμῶν, ὁ σοφός, διποστάθη αὐτὴν, τῇ εἶπε:

— Δὲν βλέπετε ότι οἱ ὄλοι Παρίσιοι ἔξεχειλησαν πρὸ ὑμῶν: ἂν τις ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ συναδέλφων μου μὲ τῷ πλοσίον τόσον ὥραίας κυρίας, τι θὰ ὑποθέσῃ;

— Τὰ πάντα ἐκτὸς τῆς ἀληθείας! εἶπεν ἐκείνη. τις θὰ ἀδύνατό ποτε νὰ φαντασθῇ ότι ἐκείνη πῆται σᾶς συνοδεύει χάρις εἰς ὑμᾶς μόνον τηρεῖται πῦρ ἐν τῇ ζωῇ!..

— Μετανοεῖτε;

— "Οχι! ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ εἶναι τόσον ἀσθενής, ὥστε μόλις συλλαβοῦσα δριμεῖαν τίνα ἀπόφασιν, συναισθάνεται πάραυτα πάσας τὰς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς δυσκέρειας.

Μυρίοι δεσμοί, οὓς οὐδόλως πρὶν ὑπώπτευε τὴν συνέχουσι καὶ τὴν συγκρατοῦσι, πιστεύω δὲ ότι ὄλοι οἱ αὐτόχειρες ἢ ἐνεργοῦσιν ἐν στιγμῇ πήμηκῆς ἀνευθυνίας, ἢ ἔχουσι θάρρος ὑπεράνθρωπον.

"Τοποφύσισσον δὲ καὶ ταπεινοῦσα τὸ βλέμμα."

— "Αλλὰ πῦρ, εἶπεν, δὲ δι' ὑμῶν διεῖδον τὴν σωτηρίαν, ἀν αἴφνης ἐπαναπέσω εἰς τὴν ἀγωνίαν γου... Ο φίλος ἔσφιγξε τὴν κεῖρα αὐτῆς.

— "Ω, μὴ φοβῇσθε, ἔγγυῶμαί ως περὶ ἐμαυτοῦ καὶ περὶ τοῦ Δαβίδ, τοῦ ὄποιου, καθ' ὅλον τὸ τριακοντάτετες διάστημα τῆς φιλίας ὑμῶν οὐδεμίᾳ σκέψις μὲ διέλαθε ποτε, γνωρίζω δὲ τι θὰ πράξῃ, διότι θὰ πράξῃ δὲ τι ὁ φίλος. Τούτης οὐδέποτε διεισδύσατε εἰς τὸ ἐκλεκτὸν τοῦτο πνεῦμα, διπερ, ἀν ἐγγνωσίζετε, θὰ ἡγαπᾶτε ἀναμφισβώλως, ἵσως διότι ἐν τῇ δειλῇ αὐτοῦ καὶ μετοιδόφονι σοδαρέστητι δὲν ἀπεκάλυψεν ἑαυτὸν πρὸ ὑμῶν. Παρεννοήσεις τινὲς λαμβάνουσαι χώραν ἐν τῷ βίῳ, προξενοῦσι πολλάκις τὰ μέγιστα ἐν αὐτῷ διεστυχήματα. Ο σύζυγος ὑμῶν, μεθ' ὅλην τὴν ὑπέροχον αὐτοῦ εὐθύταν, εἶναι ὑπεράγαν ἀφελῆς, ἢ δὲ καρδία του εἶναι ἀπλῆς ὡς ἡ τοῦ παιδός· ἐάν δοιπόνης ὑμεῖς προσδοκᾶτε παρ' αὐτοῦ τοὺς ἀδρούς καὶ κομψοπρεπεῖς τρόπους τῶν ἐρώτων τῆς σῆμαρον, ἐδοκιμάσατε βεβαίως σοδαράς ἀπογοτεύσεις, διότι ἐκεῖνος ἔφάντης ἀνίκανος εἰς τὸ νὰ δεξιωθῇ ὑμᾶς δι' ἐκείνου διεργάθει ὁ δονούσας ἀκκισμόν, κιδηπλον λάμψιν τοῦ ἐρωτος, ως καὶ εἰς τὸ ν' ἀπαιτήσῃ αὐτὸν παρ' ὑμῶν, διότι εἶνοι ἀνὴρ πικίστα μὲν ἀργόδιος διποστάθη αὐτῷ παρ' ὑμῶν,

έξευρημένων καριτοτροπιῶν, ἀλλὰ ἀρμοδιώτατος τούναντίον ὅπως ἐν σοβαρῷ τινι βιωτικῇ περιστάσει καταστῇ κραταιὸν καὶ ἀκράδαντον ἔχεισμα. Θὰ μοὶ εἰπῆτε ἵσως ότι αἱ σοβαραὶ περιστάσεις εἶναι σπάνιαι ἐν τῷ βίῳ, ἀπεναντίας δ' αἱ περιπτώσεις τοῦ ἴπποτισμοῦ, καθημέριαι· ἀλλὰ φεῦ! οἶδα σαφῶς, οὕτω θύοντες εἰς τὸν βωμὸν τῶν ἀναξίων τούτων μηδαμινοτάτων, οὕτω ἔξεφαυλισμαν τέλος τὸν συζυγικὸν βίον, ἔξηδενίσαμεν τοῦ ἀνδρὸς τὴν ἔχουσιαν, ἔξεμπδενίσαμεν τῆς γυναικὸς τὴν ὁδίαν καὶ χαλαροῦντες ὁσπιμέροι τούς οἰκογενειακούς δεσμούς, προσεδάκαμεν εἰς τὰ τέκνα τὴν πρὸς κειταφέτησιν κλοπαίαν εὐκαιρίαν, δι' ἡς, ἀπὸ ἐκφυλισμοῦ εἰς ἐκφυλισμὸν παρεκβαίνουσιν ὁσπιμέροι εἰς τὸν ἐκνευρισμὸν αἱ κοινωνίαι καὶ οἱ λαοὶ εἰς τὴν ἐκπτωσιν! ἰδού, εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον ἔθασεν ἡ Γαλλία μας σῆμερον!.. εὔμαρεια μεγάλη, πολυτέλεια ἀθρόα, ἐπιτήδευσις ὑπερβολική!.. ἀλλά, συγγνώμην! περιέπεσα εἰς ἡθολογικὴν διάλεξιν. Βλέπετε τί εἶναι ἡ ισχὺς τῆς ἔξεως; πήρομεν σα καθ' ὅλην τὴν ὑμέραν ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ, καὶ ἰδού, τὸ αὐτὸν πράττω καὶ ταύτην τὴν στιγμὴν. Σύγγνωτε! οἱ ἀνδρες τῶν γραμμάτων δὲν ἔχουσι τὴν ψυχὴν κακεντρεχεστέραν κατὰ βάθος ἢ οἱ ἄλλοι, πλὴν ἀξιοῦσι τὰ πάντα νὰ ἔχησενεύσωσιν. Ἐν τούτοις δὲν εἶναι πολὺ βέβαιον τὸ διτι κατορθοῦσι τοῦτο πάντοτε. Καὶ θρήξατο γελῶν.

— "Ηρχίσα τὸν λόγον ἐπαινῶν τὸν σύζυγόν σας, καὶ λήγω πῦρ κακολογῶν τὴν κοινωνίαν. Τούτης ἐκ πάντων μόνον τὸν πρόλογόν μου τηρήσατε ἐν τῇ μηνίᾳ, καὶ ὑποβλήθητε εἰς τὸν κόπον ὅπως μελετήσητε τὸν Δαβίδ. Θ' ἀνακαλύψητε οὕτω, σᾶς βεβαιῶ ἐργογένως, σημεῖα ἀτίνα θὰ σᾶς ἐκπλήξωσιν, ἀλλὰ μέχρι τότε μὴ τρέμητε, ως τὴν στιγμὴν ταύτην ὑπὸ τὴν ιδέαν τοῦ διτι ότι θὰ παρουσιασθῆτε πρὸ αὐτοῦ.

— "Ηδη τὸ ὄχημα ἔστη πρὸ τῆς αὐλείου πύλης, ἡ δὲ Λουίζα κατεργομένη μετ' ὁξείας ἀγωνίας παρετήρησεν ἐπισταμένως τὴν ἀποψίαν τοῦ οἰκου τούτου, δόστις ἦν ὁ ἰδιος αὐτῆς. Ἐν αὐτῷ οὐδὲν τὸ ἀδύνθετο· δὲ θυρωρός, δόστις εὐδίσκετο ἐν τῷ θεωρείῳ ἀπεκάλυψε τὴν κεφαλὴν μετὰ τοῦ συνήθους τρόπου, ὁ δὲ θαλαμπόλος ἀνέφεσ τὴν θύραν τοῦ προδόμου λέγων:

— "Ο κ. Περινιόν ἔστειλε τὸν σάκκον τῆς κυρίας καὶ τὸν ἀδώκαμεν πρὸς τὸν κέριον.

— Καλῶς.. ἐψέλλαισεν ἐκείνη, μετὰ σθόδροτάτων παλμῶν, καθ' διτι ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ σκεύους ἐκείνου ἀπετέλει ἀποκάλυψιν πρὸς τὸν σύζυγόν της τῶν σχεδίων, ἀτίνα προηγουμένων ἀέπλασε.

— "Ο κύριος εἶναι ἐδῶ ἡ πρώτησεν διοφός, προσβλέπων ὥχρισαν τὴν συνοδὸν αὐτοῦ.

— "Ἐδῶ εἶναι, εἶπεν δι πρόρετης.

— Λοιπὸν θὰ προηγηθῶ ὑμῶν, εἶπεν δι Σανδρέν σφίγγων τὴν κεῖρα τῆς Λουίζης καὶ κατευθυνόμενος πρὸς τὰ δωμάτια τοῦ συζύγου αὐτῆς.

Καθημένος ἐπὶ ἀνακλίντρου δι Δαβίδ, οὐδὲ ἐκινήθη ἀκούσας ἀνοιγομένην τὴν θύραν τοῦ θαλάμου αὐτοῦ, καθ' διτι ἐπειδὴ δι θυγάτηρ του οὐδέποτε εἰσῆρχετο παρ' αὐτῷ κατὰ τὴν θύραν ἐκείνην, πρὸς οὐδένα αἴλλον ἐπισκέπτην προσεῖχεν. Ἐπὶ τοῦ γραφείου δι σάκκος διν δι φίλος τῷ εἶχεν ἀποστείλει εὐρίσκετο ὑπὲρ τὸν διψήσιν του, αἱ δὲ ἐπιστολαὶ τῆς χθὲς μηδό-

λως ἔτι ἀποσφραγισθεῖσαι, ἀνέμενον ἐν τῇ συνήθει θέσει αὐτῶν, τὸ πρώτον δὲ πῦρ ἐπὶ ζωῆς του ὁ Δαβὶδ παρημέλει τὸ καθῆκον τῆς ἑργασίας αὐτοῦ. Πρὸ πόσου χρόνου ἐφρέμβαζεν οὕτως: Πάγνοι! πελιδνή χροιὰ ἐφηπλοῦτο ἐπὶ τῶν παρειῶν του, οἱ δὲ ὄφθαλμοί ἐν ταῖς κόργχαις αὐτῶν ἡσ εκοιλαίνεν ἢ ἀδυσώπτος θλῆτις ἐδυθίζοντο πυρετώδεις καὶ φλογεροί. Τι ἄγα διενοεῖτο; τὴν φυγάδα φεῦ! . . . τοῦτο ἐδῆλον ἢ συγγεκομένη πνοή του, τὰ τρέμοντα χεῖλη, τὰ παρ' ὅλιγον ἐκρέοντα δάκρυα.

Ἐσκίρτησεν δὲ τὸν χειρὸν τοῦ Σανδρέων συνέλαβε τὸν κύπτοντα αὐτοῦ ὅμον, ζωηρῶς δὲ τὸν κεφαλὴν στρέψας, κατηνθορίασε καὶ ὡρθῶθη εὔθυτενής. Ἀπέναντι τοῦ φίλου ἦστη ἐπὶ στιγμὴν σιγηλός, ἔγραμτον φρικώδους ἀγωνίας, μὴ τολμῶν ὅπως ἐπερωτήσῃ ἐκ φύσου μὴ μόρσιμόν τινα εἰδομένην αἰφνίς ἀκούσῃ, κατανοῶν διτὶ ἢ ἐλευσίς τοῦ ἀγγελιοφόρου ἐκείνου ἐνεῖχεν ιδιάζουσαν σπουδαιότητα.

Ἐρχεσθαι ἵνα μοι ἀναγγείλῃς τὸν θάνατόν της; ἀνέκραξε τέλος μετ' ἀγρίας ὅρμης.

— Οὐχὶ! Ζῆ, οὐδέχαδον! ἀπίνητησεν δὲ σοφός, διτὶς ἐν τῷ στεναγμῷ διέψυγε τότε ἐκ τῆς βαρυαλγοῦς ἐκείνου καρδίας, κατεῖδεν αὐτοστιγμένη τὸν θήικην του κατάστασιν.

— Δυστυχῆ μου φίλε, τῷ εἶπε δι' ὕφους μεστοῦ τρυφερᾶς συμπαθείας, πόσον πικρῶς ἔβασανίσθης!

— Ἄλλ' ὄμιλει λοιπόν, ποῦ εἶναι; ὑπέλαβεν δὲ πάσχων μετὰ σφιδρᾶς καὶ σπασμῶδους σχεδὸν τραχιᾶς. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ μαροίπου τούτου ἀπὸ δύο πῦρ ὡρῶν μοι ἐμβάλλει τὴν ιδέαν διτὶ πύτοκτόνθεν. . . . "Ω! .. δοποίας φοβεράς, στιγμὰς διῆλθον ἀναμένων τὸ δυστύχημα ὅπερ ἐμάντευον! Ναι, ἔβασανίσθην πικρῶς, φίλε μου! εἶμαι ἀναμφίβολως στυγερὸς ἐγκληματίας, ἀ' φοῦ ἐγενόμην ἀξιος τοιαύτης ποινῆς.

— Ἐπὶ τῆς γῆς βασίλεύει δὲ ἀδικία, εἶπε σείων τὸν κεφαλὴν ὁ λόγιος, ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ εὐλόγως ἐφοβεῖσθαι δὲν συνέβη, εύτυχῶς. Ἡ τύχη μὲν ὥθησε πρὸς συνάντησιν τῆς γυναικός ταύτης κατὰ τὸν κοίλην ἀκριβῶς στιγμήν, ἐπέτυχον δὲ ὅπως τὴν ἀπομακρύνω, τὸν διαφωτίσω, καὶ τὸν ἀνασυνδέσω πρὸς τὸν

ζῶντα.

— Σανδρέν, πόσον ἀγαθός εἶμαι!

— Καὶ σὺ θὰ φανῆς τοιοῦτος, ναί;

— Τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ;

— Νὰ λησμονήσῃς.

— "Ω! τοῦτο εἶναι ἀδύνατον! ποιῶν χειρονομίαν διαμαρτυρήσεως.

— Τούλαχιστὸν νὰ φανῆς λησμονῶν.

— Πᾶν διτὶ δύναται ὁ οἰκτος, θὰ τὸ τράξω . . .

— "Εστω· τοῦτο εἶναι πλέον δὲ σον θὰ ηδύνατο νὰ ἐλπισθῇ δὲν ξονχος.

— Ποῦ εἶναι;

— Τέδω.

— Τὸν ὀδηγήσας σύ;

— Ναι, διότι περὶ σοῦ πῆμαν βέβαιος.

Δάκρυα διέλαμψαν ἐν τοῖς ὄφθαλμοῖς τοῦ ἀπατηθέντος συζύγου.

— Λοιπόν, δὲν μὲν καταφορεῖς! εἶπε· δὲν μ' ἐκλαμψάνεις ὡς ἄνανδρον διότι φαίνομαι ἐπιεικής;

“Ο σοφὸς τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα, ἐν συγκινήσει δέ, πνούδόλως προσεπάθει νὰ κρύψῃ ἀνέκραξεν.

— Οχι, Δαβὶδ! σὲ ἐκτιμῶ καὶ σὲ ἀγαπῶ, διότι εἶσαι πολὺ γενναιόφρων!

Ἐπὶ μικρὸν διέμειναν σιωπηλοί, ἀλλ' εἶτα ὁ Δαβὶδ, ἀνασείων τὴν κεφαλὴν, οἰονεὶ ὅπως ἀπαλλάξῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἰδεῶν αἰτινες τὴν ἐπειδάρυνον, διπούνθη πρὸς τὴν θύγατραν τῆς αἰθούσης καὶ πάραυτα εὔρεθη κατέναντι τῆς ἐπανελθούσης φυγάδος, πτις, δόθη καὶ τὸν πῦλον ἔτι φρούριον, ἐφαίνετο ἀναμένουσα παρὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς ἄδειαν ὅπως μεινῇ, πνοάταγμήν ὅπως ἀπέλθῃ αὐτοστιγμεῖ. Ο Σανδρέν τότε βηματά τινα πρὸς αὐτὴν προχωρήσας, προσῆγγισεν αὐτὴν πρὸς τὸν Δαβὶδ, διτὶς διὰ βραδείας φωνῆς ἀνέκραξεν.

— Επράξατε καλῶς ἐπανελθοῦσα, καὶ σᾶς εὐχαριστῶ.

Στραφεὶς πρὸς τὴν Λουΐζαν ὁ σοφός, ἐφάνη λέγων: « Βλέπετε διτὶ δέν σᾶς ηπάτησα », σφίγξας δὲ τὴν χεῖρα τοῦ φίλου, ἀνεχώρησε παρευθύνεις.

Οτε ἀνήρ καὶ γυνὴ ἀπέμειναν μόνοι ἀπέναντι ἀλλήλων, αὐτὴ μὴ πνοθέρουσα τὸν ἄνευ δίκης ἀπόλυτην, καταληφθεῖσα δὲ καὶ πάλιν ὑπὸ μανίας τινὸς δπως τὰ πάντα ὑμολογήσθη,

— Δέν θέλω, εἶπε μετὰ ταπεινώσεως νὰ μ' ἐκλαμβάνητε κρείττονα δὲ σον ἀληθῶς εἴμαι, διότι οὕτω πράττων, μὲ θεωρεῖτε ἐν καταστάσει ἀπελτιθμοῦ καὶ οὐχὶ ἐν τῇ φυσικῇ καταστάσει μου. "Ἄριστα προσύπνευστε τὴν πρωτίαν! δὲν ἀπογούτευσις, δὲν μοι ἀνηγγείλατε δὲν ἐβράδυνεν· δένυνθην νὰ καταμετρήσω τὸ βάθος τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγωσθμοῦ, δένυνθην νὰ κατίδω τὸν ἀπάτην τῶν ὑποσχέσεων καὶ τῶν δρκῶν αὐτῶν, κατεξαναστᾶδα δὲ κατὰ τῆς τόσης ἀκαριστίας, καὶ ἀποιάσαδα πρὸς τὸν ιδίαν μου ἀθλιότητα, μπδὲν ἐλπίζουσα παρ' ἐκείνου εἰς δὲν θέματιασα τὰ πάντα, ἀπαγορεύουσα δὲ πρὸς ἐμαυτὴν τὸν πρὸς ὑμᾶς ἐπάνοδον, οὐδαμοῦ πλέον εἰμὶ ἐν τῷ θανάτῳ εἰδον ἀσθαλές καταφύγιον. "Ἐγχραψα πρὸς ὑμᾶς αἰτοῦσα συγγνώμην, διότι κατὰ τὸν ὑψηλὸν ἐκείνου ὥστα ἐννόου πόσον ὑμεῖς ὑπῆρξατε γενναῖος καὶ πόσον ἐγὼ μυστρά, παρεσκευαζόμην δὲ δπως εἰς δὲν θέματιασα τὰ πάντα, διαπορεύουσα δὲ πρὸς τὴν ἐπιεικείας σας, βλέπω δὲ διτὶ σᾶς γνώσκει καλῶς· ἀλλ' ἐγὼ οὐδὲν θέλω ν' ἀγνοεῖτε δὲς δων ἀπαιτοῦνται δπως διαμορφώσητε ὄριστικὴν γνώμην περὶ ἐμοῦ. Δέν ἐδρασα ἐγκληματικῶς μέχρι τέλους, μόνον διότι δέν δένυνθην νὰ δράσω ἀλλῶς, διατελῶ δὲν τῇ ζωῇ ἐτι μόνον διότι διμεῖς οὕτω θέλετε, μόνον δὲν έάν, μαθών δὲ διτὶ παρ' ἐμοῦ δικούδατε πῆδη, δέν μοι προστάξτε νὰ ἐξελθω, θὰ μείνω πλοσίον ὑμῶν. "Αποφασίσατε!

Ἐκείνος μπδόλως διστάσας, εἶπε δι' ὕφους στερεοῦ.

— Αἱ ἀποκαλυψεῖς ὑμῶν κατ' οὐδὲν μεταβάλλουσι τὸν ἀπόφασίν μου, δὲ πρὸς ἐμὲ ἀδικία σας διαμένει πάντοτε δὲ αὐτὴν. Πᾶν διτὶ δύλαβε χώραν μετά τὸν δξοδόν σας πρὸς ὑμᾶς μόνον ἀπόβλεπει, πρὸς μόνον ἐνδιαφέρει. Τὸν διαγωγὴν μου ἀφ' ἐτέρου μία καὶ μόνη πρόνοια ὑπαγορεύει: τὸ συμφέρον τοῦ τέκνου μου. "Η ἀπουσία σας χάρις τῷ Θεῷ ὑπῆρξε βραχεῖα, καὶ ἐπομένως ἀγνοεῖται υπ' αὐτοῦ. "Αγκεῖ τοῦτο· ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς μὴ τρέψητε γλυκεῖαν ἐλπίδα διτὶ

Θὰ λησμονήσω ποτὲ τὴν ἀδικίαν τὴν ὅποιαν ἀναιτιολογήτως μοὶ ἐνεποιήσατε. Ἡ συμβίωσις ἡμῶν θὰ παραταθῇ μάνον μέχρι τῆς νυμφεύσεως τῆς Κεκιλίας, διότι πρὸς εὐδαιμονίαν τῆς θυγατρός μας ἀπαιτεῖται ἀπαραίτητως φαινομενικὴ τούλαξίστον ἀγμονία μεταξὺ πατρός καὶ μητρός, πλὴν μετὰ τὸν γάμον ἐκείνης ὑπάγετε ὑμεῖς δεξιῷ κ' ἔγῳ ἀριστερῷ· δι' ὃς ἡμεῖς ἀνθρωπίνας ὑπάρχεις πρωορίσθη τὸ διαζύγιον. Μή λοιπὸν· καὶ ὑμεῖς μ' ἐκλαμβάνητε κρείττονα ἢ ὅσον ἀληθῆς εἶμαι, καθότι ὅποι ἢ πρὸς ὑμᾶς ἐπιείκειά μου μόνον ἐκ τῆς πρὸς τὸ τέκνον μου ἀγάπης προέκυψε· χάριν αὐτῆς καὶ μόνης φέρομαι οὔτω, μὴ εὐγνωμονεῖτε λοιπὸν πρὸς ἐμέ, ἀλλ' ἀγαπήσατε ἐκείνην πλειότερον τοῦ συνήθους εἰ δυνατόν. Τοῦτο οὐδὲν πλέον εἶναι ἢ ἀπλῆ δικαιούσην πρὸς τὸ παιδίον, ὅπερ οὕτω θὰ καταστῇ εὐτυχέστερον.

Ἐταπείνωσε τὸ μέτωπον ἐκείνη καὶ ποιοῦσα σημεῖον συνανέσθεως, εἶπε:

— Θὰ ὑπακούσω.

Ε'.

Ο πύργος τοῦ Ἅγιου Σωτῆρος, κατὰ δύο χιλιόμετρα ἀπέκων τοῦ ἐν Νεβίλλῃ χημικοῦ ἐργαστηρίου, εἶναι παμμέγεθες ἰδρυμα ρυθμοῦ Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ'. περιστοιχούμενον ὑπὸ περιβόλου ἐπὶ ἐκατοντακιστίλια τετραγωνικά μέτρα ἐκτεινομένου, καὶ τὸ ὑπερήφανον μέτωπον κατοπτριζον ἐντὸς τῶν διαυγῶν φείθρων τοῦ Λιρόν. Ἐπὶ πενταετίαν ἀκατοίκητος διατελέσας, πήγοράσθη ὑπὸ τοῦ Ἐργελέν, ὅστις μετ' εἰκοσιτετράροδον μόλις διάστημα ἐγκαθιδρύθη ἐν αὐτῷ μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῆς θυγατρός του, οἱ δὲ ιθαγενεῖς τοῦ τόπου ἔλεγον συνήθως πρὸς ἀλλήλους «Ο Ἅγιος Σωτὴρ ἐκτίσθη διὰ τὸν κ. Δαβίδ». Κατ' ἀρχὰς τὸ ἐν τῷ χημείῳ διαμέρισμα τῆς διευθύνσεως ἐπήρκει εἰς τὸν Δαβὶδ ὀσάκις ἐπεσκέπτετο τὸ ἰδρυμα οὐδόλως δὲ ἥτο διατεθειμένος ὅπως ἀγοράσῃ κτῆμα, ὅπερ ἢ σύζυγός του, ψυχὴ τε καὶ σώματι παρισιανή, συστόλως θὰ ἔστεργεν· ὅπως κατοικήσῃ. Ἄλλα τὴν ἐπαύριον τῶν δεινῶν γεγονότων ἄτινα τόσφ θλιβερῶς μετέβαλον τὸν βίον αὐτοῦ, συνηρθάνθη ἀνάγκην ὅπως ἀπομακρυνθῇ τοῦ τόπου ἐνθα ταῦτα συνέβησαν. Ἐπόθησε τὴν μόνωσιν, συμβουλευθεὶς δὲ μετὰ τῆς Λουζίης, πτις συνήνεσεν ἀμέσως, πήγόρασε τὸν πύργον ἀνευ χρονοτριβίης.

Ἡ Κεκιλία ἔδειξε ζωητοτάτην χαρὰν ἐπὶ τῇ ἀλλαγῇ τῆς ἀστικῆς κατοικίας, ἢ παιδαγωγὸς αὐτῆς οὐδόλως ἐπίσης ἐλυπήθη καταλείπουσα τὸν πρωτεύουσαν, ἢ δὲ μήτηρ ἐθεώρησεν ὡς ἀληθῆ παρηγορίαν τὸ νὰ μακρυνθῇ τῆς περιοχῆς ἐν τῇ ὅποιᾳ καὶ αἱ ἐλάχισται αὐτῆς κινήσεις θὰ κατεσκοπεύοντο καὶ θὰ ἐσχολιάζοντο ἀτενῶς. Αἱ ἀπογοντεύσεις κατέρρηψαν αὐτὴν εἰς μισανθρωπίαν πρὸς ἦν ἀριστα βεβαίως συνεψώνει ἢ ἀπόφασις τοῦ συζύγου τῆς, ἐν δὲ τῇ ἐπιπλάσει τοῦ οἴκου, ὅστις ἥτο σχεδόν ὀλόκενος, εὗρεν εὐάρεστον ψυχαγωγίαν ἀπὸ τῶν ζοφερῶν λογισμῶν, οἵτινες κατέτρυχον αὐτήν, καθ' ὅτι ὁ Δαβὶδ, ὡσεὶ οὐδὲν εἶχε συμβῖ μεταξὺ τῶν, παρεκάλεσεν αὐτὴν ὅπως ἀναλάβῃ τὸν ἐδωτερικὸν τοῦ οἴκου διοργανισμόν.

Ἡ ἀπέναντι αὐτῆς στάσις τοῦ συζύγου, ὅστις δι' οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ θὰ συνήνει ὅπως ποιήσῃ καταφανῆ πρὸς τὴν Κεκιλίαν καὶ τὴν ἐλαχίστην τῶν δια-

θέσεών του μεταβολήν, ἐνεφορεῖτο ἐμμερίμνου προσοχῆς, ἥν ἀπέκρουπτεν ἀπὸ τῶν δύματων ἐκείνης ἢ συνήθης ἐπιψυλακτικὴ δειλία τοῦ χαρακτῆρός του, τὴν ὅποιαν ἀείποτε ἐτήρει ἐν τῇ πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ σχέσει καὶ ἀπὸ πρωίας μέχρις ἐσπέρας ἐγκλειόμενος ἐν τῷ χημείῳ μόνον κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος καὶ τοῦ δείπνου ἐφαίνετο.

Ἡ Κεκιλία ἀφ' ἔτέρου ἔξηκολούθει τὸν συνήθη αὐτῆς βίον ἀείποτε τρυφερὰ καὶ διαχυτικὴ πρὸς τὸν πατέρα, λελογίσμενη δὲ καὶ ἀνήσυχος οὕτως εἰπεῖν ἀπέναντι τῆς μητρός, ὡσεὶ εἰχεν ἀόριστόν τινα ὑποψίαν περὶ τῶν μυστηρίων ἀτινα ἢ πολυτάραχος αὐτῆς καρδία ἐνέκλειε, ἐθεώρει ὡς εὐαγγέλιον ἀπολύτως πᾶν ὅτι ἔλεγεν ἐκεῖνος, διεμόρφου δὲ ίδιαν περὶ τῶν ἀντικειμένων ἢ τῶν ἀνθρώπων γνώμην πάντοτε ἀναλόγως τῆς ίδεας ἥν ἐκεῖνος ἐξέθραζε περὶ αὐτῶν. Συχνάκις μάλιστα ὑποστρηγίουσα γνώμην τινά, προσέθετε δίκιν ἐπιχειρήματος ἀκαταμάχητου τὴν φράσιν.

— Οὕτω λέγει ὁ πατέριος μου. Οὐδέποτε δῆμως εἶπεν: οὕτω λέγει ἢ μήτηρ μου.

Ἐν τῷ βάθει τοῦ πνεύματος τις αὐτεπτύσσετο αὐτομάτως διαμαρτύρησίς τις κατὰ τῆς μηδόλως συγκαλυπτόμενης ὀλιγωρίας ἥν ἢ μήτηρ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς ἐπεδείκνυε, ἥσθάνετο δὲ ὅτι ὁ ἔξαιρετος ἐκεῖνος ἀνήρ ἥττον ἥσδον ἔδει ἱγαπᾶτο, καὶ ἢ ἐμφύτος ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ παιδός δικαιούσην παρεκίνει αὐτὸν ἢ πως ἔτι μᾶλλον ἀγαπήσῃ καὶ σεβασθῇ αὐτόν. Ἰσως ἐν ἀγνοίᾳ ἀπεμακρύνετο πως καὶ αὐτὴ ἀπὸ τῆς μητρός της, οἱ δὲ δεσμοί, οἱ συνέχοντες αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας ἐπαισθητῶς ἐχαλαροῦντο καὶ τὰ σφάλματα τῆς ἐκπεσούντης μητρός εἰρημνεύοντο οὕτω, διότι ἀν κατὰ τι πλείων ἀπεδεικνύετο ἐκ μέρους τῆς θυγατρὸς τυραννικὴ τρυφερότης, ἀν κατά τι ἥσδων ἐκ μέρους τοῦ πατρός δειλία καὶ συγκέντρωσις πρὸς τὴν ἐξειλίσσετο, ἵσως κάλλιον θὰ κατώρθου ὅπως κρατήσῃ ἐαυτῆς ἐκείνην, καὶ ἐμμεινῇ ἐν τῇ ἐστίᾳ αὐτῆς.

Ταῦτα πάντα ἔλεγε πρὸς τὸν ὁ Δαβὶδ ὀσάκις ἀνεπόλει ἐπωδύνως τὸν δυστυχίαν του, ἐν τῇ ὑπολειπόμενῃ ἐν αὐτῷ ἐπιεικείᾳ ἐκζητῶν μᾶλλον ἐλαφρούτικὰς περιπτώσεις ὑπὲρ τῆς ἐνόχου ἢ αἰτιασμούς κατ' αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ ὑπερβολικῇ τοῦ νοῦς του μετριοφθορύνῃ καθωμολόγει ἔστιν ὅτε οὐδόλως ἥν ἐκπληκτικὸν τὸ ὅτι ἀνήρ ὡς αὐτός, ήκιστα ὑπὸ φύσεως ἐνύνοντεις καὶ ἀπάντως ἀπεργοφυμένος ὑπὸ τῆς ἐργασίας μηδεμίαν δὲ παρέχων τέρψιν εἰς νέαν καὶ ὠραίαν γυναικα δὲν κατώρθωσε νὰ προσπλάσῃ ταύτην ἀδιασπάστως πρὸς ἐαυτόν, ἐὰν δέ, ἀνηλεῶς πληγείς, ἐλυπεῖτο βαθέως την παραγνωρισθεῖσαν αὐτοῦ καρδίαν, ἀλλ' ἐλυπεῖτο τὸ ἐπίσης εἰλικρινῶς καὶ τὴν ἔνοχον.

Παρετήρει αὐτὴν ἐκάστοτε μετὰ προσοχῆς, καὶ τὸν ἐξέπλιττεν ἢ ἀδιατάγκατος αὐτῆς ἀπάθεια. Ἄφ' ὅτου ἢ ὁριστικὴ συνεννόσης ἔλαβε χώραν μεταξὺ των, οὐδ' ἐφ' ἄπαξ μετέβαλε τὴν στάσιν αὐτῆς. Φανερὸν ἦν ὅτι εἰχεν ἀποφασίσει νὰ καταδειχθῇ ἐν πάσῃ περιπτώσει πλεμος, ἀφελνής, ἀδιάφορος καὶ νὰ παραμείνῃ ἐδαεὶ τοιαύτῃ, ἀλλ' ὅτι κατ' ίδιαν διενοεῖτο, τίς πλύνατο νὰ δηλώσῃ πρὸς τὸν Δαβὶδ; τοῦτο ἀκριβῶς ἐπόθει νὰ μάθῃ ἐκεῖνος!

Οτε τὴν ἔβλεπεν ἀκίνητον, ἀρρυτίδωτον ἔχουσαν τὸ μέτωπον καὶ γαλήνιον τὸ βλέμμα, ὅποιας ιδέας ἄρα ἀνεκύκα ὁ νοῦς αὐτῆς; ἐν αὐτῇ ἔβασιλεν εὐ μεταμέλεια, ἡ δργὴ ἡ πληψίς; . . . Καὶ αὕτη ἐπίσης ἔπασχεν, καίτοι δὲ οὐτοί ἀξία τῆς ιδίας βασάνου, οὐχ οὔτον δὲν θὰ ἐθεραπεύετο ἐκ τοῦ τραύματός της τάχιον ἡ αὐτός. Φεῦ! ἐγνώριζε σαφῶς ὁ τάλας ὅτι δὲν ιᾶται η δύνη ταχέως, διότι ηθύμαντο αἰμάσσουσαν καθ' ἐκάστην τὴν ιδίαν αὐτοῦ πληγὴν.

Ἐπασχεν ἡ οὐ; ὅτε τὴν ἑσπέραν, καθημένη σιωπλῶς ἔν τινι γωνίᾳ τῆς αιθούσης, εἰργάζετο μηχανικῶς ἐπὶ ποικιλτικοῦ ἐργοχειροῦ, μὴ ἄρα η ἀνάμυνσις εκείνου ὃν εἰχε περιπαθῶς λατρεύει παρέθεσεν αὐτὴν εἰς ἀδιάγνωστα ὄνειρα; "Ω! ἀς οὐδύνατο νὰ εἰσδύῃ εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνην τὴν κεκρυμμένην, ν' ἀναγνώσῃ ἔν αὐτῇ ὡς ἐν βιβλίῳ τὰ βαθύτυπα ἄλλην ἐπὶ τῇ ἀπολείᾳ τῆς εὐδαιμονίας, τοὺς ἄφοροντας πόθους οὐδονῶν νέων, τὴν φρίκην πρὸς τὴν καθεστῶσαν κατάστασιν καὶ τὰς ἐλπίδας ἐλευθερώσεως προσεκροῦς! Θὰ οὐτοί ἀλλοτίς παραμυθία δι' αὐτὸν τὸ νὰ διῆδῃ τὰ αἰσθήματα τῆς Λουτζῆς, διότι ἐπεθύμει νὰ ἐμπεδωθῇ ἡ ἐν τῷ μίσει ἡ ἐν τῷ οἴκτῳ αὐτοῦ.

Οὐχ οὔτον ἡν εὐτύχημα μέγα τὸ ἀδύνατον πρὸς ἔξερεύνησιν τῆς μυστηριώδους διανοίας ἐκείνης ητὶς ἔδιου παρ' αὐτὸν ὑπὸ τὰ βλέμματά του, ἀλλ' ἐν τούτοις τόσον οὐτοί μεμακρυσμένη αὐτοῦ ηθικῶς, διότι θὰ κατέπλοσθεν αὐτὸν πικρῶς η ἀναστάτωσις τῆς ἀπεγοντευμένης καὶ τετραυματισμένης ἐκείνης ψυχῆς, περισσότερον δὲ θὰ ἐκίνει αὐτὸν ἵσως εἰς ἀγανάκτησιν η ἐλλειψὶς ὑποχωρήσεως παρὰ τῇ ἐγκαταλειφθείσῃ, η η ἐλλειψὶς σωφροσύνης παρὰ τῇ τέως ἐρωτολήπτῳ προδότιδι, διότι τέλος τὸ αἰσθημα εἰς δ τὸ πρῶτον ὑπέκυψεν η Λουτζά ην ἡ δργὴ.

Σκληρῶς αὐτῷ ταπεινωθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐγκαταλείψεως, ην αὐτὸς οὗτος δην ἐγκατέλιπε τῇ προεΐπε, ὑφισταμένη τὰς καταθλιπτικὰς ἀντιδράσεις τῶν οὓς κατέβαλλεν ἀγώνων ὅπως συντρίψῃ βιαίως τοὺς συνέχοντας αὐτὴν δεσμούς, ἐκμεμπδενισμένην ὑπὸ τοῦ ὀλοσχεροῦς ἔξευτελισμοῦ της, διέμενεν ἀδρανής καὶ κεκυπικῆς ὥσει ἀναρρωννύσουσα ἀπὸ σθεράρας νόσου, ἀνίκανος δὲ πως ἐνεγκήσῃ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς καταπιέσεως ταύτης, ἐπαφίετο δην παρασύρη αὐτὸν δροῦς τοῦ βίου τῶν λοιπῶν τῆς οἰκογενείας μελῶν.

Ἐξεζήτει τὴν μόνωσιν. Μετὰ τὸ πρόγευμα δην ὁ Δαβὶδ ἀπήρχετο εἰς τὸ ἐργοστάσιον, η δὲ Κεκιλία ἀπεκώρει δην ἐργασθῆ ὑπ' ὄψιν τῆς παιδαγωγοῦ της, η περιδιαβάσῃ ἀνὰ τοὺς λειμῶνας ἔξερευνδα ἐντομα καὶ βοτάνας πρὸς καταρτισμὸν τῶν φυσιολογικῶν αὐτῆς συλλογῶν, κατήρχετο τακτικῶς εἰς τὸν παράδεισον. Ήτο οὗτος μεγαλοπρεπῆς σωρεία αἰωνίων δένδρων ὑπὸ μακρῶν παρόδων διατεμούμενην, ην τοῖχός τις μόνον κλωριῶν ὑπὸ κιδούνες καὶ βρύα ἀπεκώριζεν ἀπὸ τοῦ πυκνοῦ τῆς Νεβιλλῆς δάσους, καὶ ην διέρρεεν δη καλλιδίνης ποταμὸς κρυσταλλωδῆς διαλάμπων ἀνὰ τοὺς εὐθαλεῖς λειμῶνας, δην δαμάλεις εὐτραφεῖς ἐμπρύκαζον μακαρίως ἐπὶ κλόνες παχείας καὶ δροσερᾶς. Κατανυκτικὴ σιγὴ, γαλήνιος εἰρήνη ἐπεκράτει, ἀνακοπούμενη ὑπὸ μόνου τοῦ γλυκεροῦ μορμύρου τῶν ἀειρρῶν ὑδάτων, ἄτινα, περιφρασθεῖσα ὑπὸ βράχων γραφικῶς διατεθειμένων,

ἀπετέλουν καταρράκτην μεγαλοπρεπῆ. Ἐγγύτατα δὲ τῆς μεγάλης λεκάνης ἐν ἡ τὸ ὕδωρ συντριβόμενον ἐκυμάτιζεν εἰς ἀφρούς ἀργυρώδεις καὶ ης τὰ χείλη γλαφυρῶς ἐστεφάνουν τὰ ιόχροα ἀνθον τῆς ἱριδος, ύψοῦτο ὠραῖον περίπτερον. Οὐδεμία ὑπῆρχεν ἐπὶ γῆς τοποθεσία δροσερωτέρα καὶ φυσικωτέρα ἐκείνης, οὐδεμία δὲ ἀρμοδιωτέρα πρὸς σύννοιαν καὶ ρεμβαδύμόν.

Ἐκεῖ η Λουτζά διηρχετο δηλιν ὄχεδὸν τὴν ἡμέραν, τεθλημένην μέχρι τῶν ἀδύτων τῆς ψυχῆς, δυσηρεστημένη ἡ ἐαυτῆς καὶ ἐκ τῶν ἄλλων, διψῶσα παραμυθίαν ἀλλ' ἀδυνατοῦσα ὅπως ἔξενορη αὐτὴν, ἐκάθοτο δὲ σύννοιας παρὰ τὴν στέγην η παρὰ τὸ ἀργυροφρούρεον τοῦ ὡραίος κύμα, κρατοῦσα ἐργόχειρον ἡ βιβλίον, ἀλλ' οὔτε ἐργαζομένη οὔτε ἀναγινώσκουσα. Διέμεινε καθ' δηλην τὴν ἡμέραν ἀτενίζουσα τὰ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ διοιλισθένοντα ἀτυμῶν νέφη, ἀκροωμένη τὰς θροὰς τοῦ ἀνέμου δια μέσου τῶν φύλλων, ἀναπνέουσα τὴν αὔραν, ην ἐδρόσιζε τὸ ηδύ τοῦ κροτοῦντος ὑπατος κρύος, ἀλλὰ δὲν ἔβλεπεν δη ἐθέωρει, δὲν πικουεν δη ἱκροῦστο, διαβιοῦσα δ' ἐν τῇ θεοπεσίᾳ ἐκείνη φύσει, οὐδόλως ἀπιώλαιε τὰ κάλλη αὐτῆς. Ήτο διστυχῆς ἀπολύτως, καὶ δὲν ἐλυπεῖτο ἐαυτὴν πάσχουσαν, διότι ἐθέωρει τὴν ποινὴν τῆς δικαίων ἐθλίβετο, καὶ ἐθλίβετο διὰ τὸ ίδιον ἐαυτῆς σφάλμα, οὐχὶ δὲ διὰ τὴν στέρησιν τοῦ καρακινήσαντος αὐτὴν εἰς αὐτό. Ἐπανάστασις τὴν ὥρην τῶν μυχίων αὐτῆς αισθημάτων! . . . ηθάνετο κατὰ τοῦ Δανιὴλ μῆσος τόσῳ σφοδρόν, ώστε πᾶσα αὐτῆς ψυχικὴ τάσις ἀπέβλεπε πρὸς τὸ νὰ ἀποστάῃ τῆς μηνύμης της τὴν ἀνάμυνσιν αὐτοῦ, πρὸς τὸ νὰ ἐιδιώῃ τὴν εἰς τὰ βάθον αὐτῆς ἐγκρυπτομένην εἰκόνα του. Τῇ ἐφαίνετο ἀδύνατον τὸ νὰ μὴ ἀποθάνῃ ἡ ἀλλούς καὶ αἰσχους ἢν ποτε εὐρίσκετο ἀπέναντι του, οὐδὲν δ' ἐφαντάζετο ἀγενέστερον, εὐτελέστερον καὶ βεβηλότερον τῆς διαγωγῆς του, καὶ ἐπέπληττε τότε τὴν καρδίαν τῆς δη τόσον μακροχρονίως καὶ τόσον ἐντελῶς ἐξηπατήθη περὶ τοῦ ἀθλίου θεοστυγοῦς.

Πρὸς τὸν Δαβὶδ ὅμως ἔτρεφεν εἰλικρινῆ εὐγνωμοσύνην, δημολογοῦσα πρὸς ἐαυτὴν δη οὗτος ἐπέδειξεν ἀγαθότητα καὶ μεγαλοψύχιαν ἀπροσδόκιτον, ἀλλ' ἐνδοιασμός της περὶ αὐτοῦ ἐνυπῆρχεν ἐν τῷ πνεύματι της, ἐπιθυμούσης ὅπως ὁ ηρωισμός ἐκείνου προκύπτῃ ηττον ἡξ οἴκτου καὶ μᾶλλον ἡξ ὁργῆς. Ελλειψίν ἐθεώρει τὴν ἀδιαφορίαν αὐτοῦ πρὸς γνῶσιν τοῦ κλέπτου τῆς τιμῆς του καὶ πρὸς ἐκδίκησιν κατ' αὐτοῦ διὰ τοῦ φύου, ἀνάπλεως δὲ τοῦ αἰματος ἐκείνου δη Δαβὶδ θὰ τῇ ἐνέπνεεν μὲν ίδως φρίκην, ἀλλὰ θ' ἀπήστραπτε πρὸς αὐτῆς συγχρόνως κεραύνιος καὶ λαμπρός. Πλὴν ἐπιεικῆς οὕτως ἐν τῇ γενναιοψυχίᾳ αὐτοῦ, παρίστατο ἐνώπιον της ως ἀγαθός καὶ περιφρόνως, δηνάμα ὅμως πεζός καὶ ψυχρός· τὸ όωμαντικὸν ηθος δηοσχερῶς τῷ ἐλειπεν.

Συγνάκις διενοίθη δη ην δη σύζυγος αὐτῆς ἐστεργεν ὅπως ἀγνοῖ τὸν ἀντίζηλόν του, προθανῶς ἐφοβεῖτο! ἐξικνεῖτο μέχρι τοῦ νὰ καταβιθάσῃ τὴν ἀταραξίαν τοῦ ἀκατανοήτου δη αὐτὴν μαρτυρίου τοῦ πατρικοῦ καθηκόντος εἰς αἰδημα τόσῳ χαμερέπες, ὑπὸ τὴν ιδέαν δὲ ταύτην συνεκχωρεῖτο ἐν μέρει, ἐκλαυσάνουσα ἐαυτὴν τόσῳ ηττον ἀθλίαν, δηδη ἐκείνον ηττον γίγαντα. Αρεσκομένη δ' ως ἐννοεῖται εἰς τὴν συμίρησιν τοῦ πρὸς ἐξευτελισμοῦ της, ἐπανέ-